

FILIORUMs ressursbank

Fra forskning til praksis

FILIORUM Senter for
barnehageforskning
Universitetet i Stavanger

U Universitetet
i Stavanger

By og natur i norske bildebøker

Høytlesing av bildebøker gir et godt utgangspunkt for samtaler med barn. I bildebøker viser gjerne illustrasjonene omgivelser hvor karakterene befinner seg. Dette kan være et spennende samtaletema under høytlesing.

Publisert 07.10.2022

www.uis.no/filiorum

Illustrert av Tilde Hoel Torkildsen

Hvorfor er dette viktig?

Ifølge rammeplanen skal barnehagepersonalet invitere barn til å delta i ulike typer samtaler. Barnehagen skal også gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunn og verden. Ved å lese bildebøker som f.eks. tematiserer forholdet mellom by og natur, kan barnehagepersonalet arbeide med begge disse områdene.

I fagfilmen presenteres sentrale funn fra en forskningsartikkel knyttet til hva samtaler om by og natur i bildebøker kan bety for barns miljøbevissthet. Fagfilmen er et eksempel på hvordan bildebøker kan brukes for å invitere til samtaler om ulike tematikker sammen med barn.

Barnehagebasert kompetanseutvikling

Mål: Ved å bruke ressursen vil barnehageansatte, barnehagelærerstudenter og barnehagelærerutdannere bli mer bevisste på hvordan ulike handlingssteder kan være framstilt i bildebøker, og hvordan dette kan brukes som et samtaletema i forbindelse med høytlesing i barnehagen.

For hvem: Barnehagelærere, barnehagelærerstudenter og barnehagelærerutdannere.

Anbefalt tidsbruk: 30-45 min.

Tips til gjennomføring:

1. Diskuter refleksjonsspørsmålene, gjerne i grupper.
2. Se fagfilmen.
3. Diskuter det siste refleksjonsspørsmålet og gjennomfør aktivitet 1.
4. Gjennomfør og diskuter aktivitet 2 i grupper.
5. Gjennomfør aktivitet 3.

QR-kode til
fagsamtalen

Sentrale elementer som trekkes fram i filmen

- Analysen av de tre bildebøkene viser at naturen i alle bøkene fremstår som idealisert og positivt, som en motsetning til byen. Byen fremstilles som et sterkt industrialisert og forurensset sted med mye biltrafikk i gatene. Byen blir også koblet til negativt ladede fenomener, som mørke og kulde.
- Ingen av byene i de tre bøkene som presenteres i filmen minner om typisk norske eller skandinaviske bylandskap. Dette kan gjøre det vanskelig for barneleseren å kjenne igjen de urbane omgivelsene, og dermed også miljøproblematikken som bøkene tar opp.

Spørsmål til refleksjon

Før filmen

- I hvilke omgivelser foregår handlingen i bøker som du pleier å lese med barn i barnehagen?
- Hva er de vanligste samtaletemaene som du introduserer i forbindelse med høytlesing?
- Hender det at handlingsstedet er et samtaletema?

Etter filmen

- Hvilke nye tanker sitter du igjen med etter å ha sett filmen?

Aktivitet 1

Se igjen på ett eller flere av bokoppslagene som ble vist i fagfilmen (skann QR-koden nedenfor).

- Hvordan kan du invitere barna til en utforskende samtale rundt bildene?
- Hva slags spørsmål kan du stille barna?

Se ressursen på nettsiden for flere aktiviteter:

- <https://www.uis.no/nb/forskning/by-og-natur-i-norske-bildeboker>

Barnehageforskning fra FILIORUM

Denne ressursen fra FILIORUM bygger på resultater fra følgende forskningsartikkel:

Tunkiel, K. A. (2019). Nature and the City in Three Norwegian Picturebooks. *Barnelitterært forskningstidsskrift*, 10(1), 1-13.

QR-kode til
artikkelen

Mål:

Undersøke forholdet mellom by og natur i tre bildebøker for å belyse miljøspørsmål som bøkene tar opp.

Problemstilling:

- Hvordan er by og natur framstilt i bildebøkene?

Faglig ansvarlig

Katarzyna Tunkiel, Institutt for barnehagelærerutdanning, e-post: katarzyna.a.tunkiel@uis.no

FILIORUM Senter for
barnehageforskning

Universitetet i Stavanger